

Skriv med i FAA-debatten!

• Fyns Amts Avis er - inden for lovgivningens rammer - åben for alle indlæg med tydelig afsender.

• Venligst oplys telefonnummer. (Nummeret kommer ikke i avisen).
• Læsere i eller indlæg om området Sydfyn, Midtfyn, Langeland og Ærø nyder fortrin på debatsiderne.
• Skriv kort! Fyns Amts Avis' debatredaktion forbeholder sig

ret til at returnere indlæg, som overskrider maksimum-grænsen på 2000 anslag inkl. mellemrum.
• Skriv gerne en "Replik", de korte indlæg på højst fem sætninger.
• Efter forudgående aftale med Debat-redaktionen modtages her

til Debat-siderne (ikke på lokal-sider) et Synspunkt på max. 4500 anslag inkl. mellemrum.
• Kronik - også kun efter forudgående aftale med redaktionen: 6500 anslag incl. mellemrum.
• Fyns Amts Avis modtager helst

læsernes debat-indlæg sendt som mail til debat@faa.dk. Indlæg med maskinskrift eller med tydelig håndskrift modtages også. Post-adresse står på modstående side.
• Når du har sendt dit indlæg til debat@faa.dk, tilsendes du en

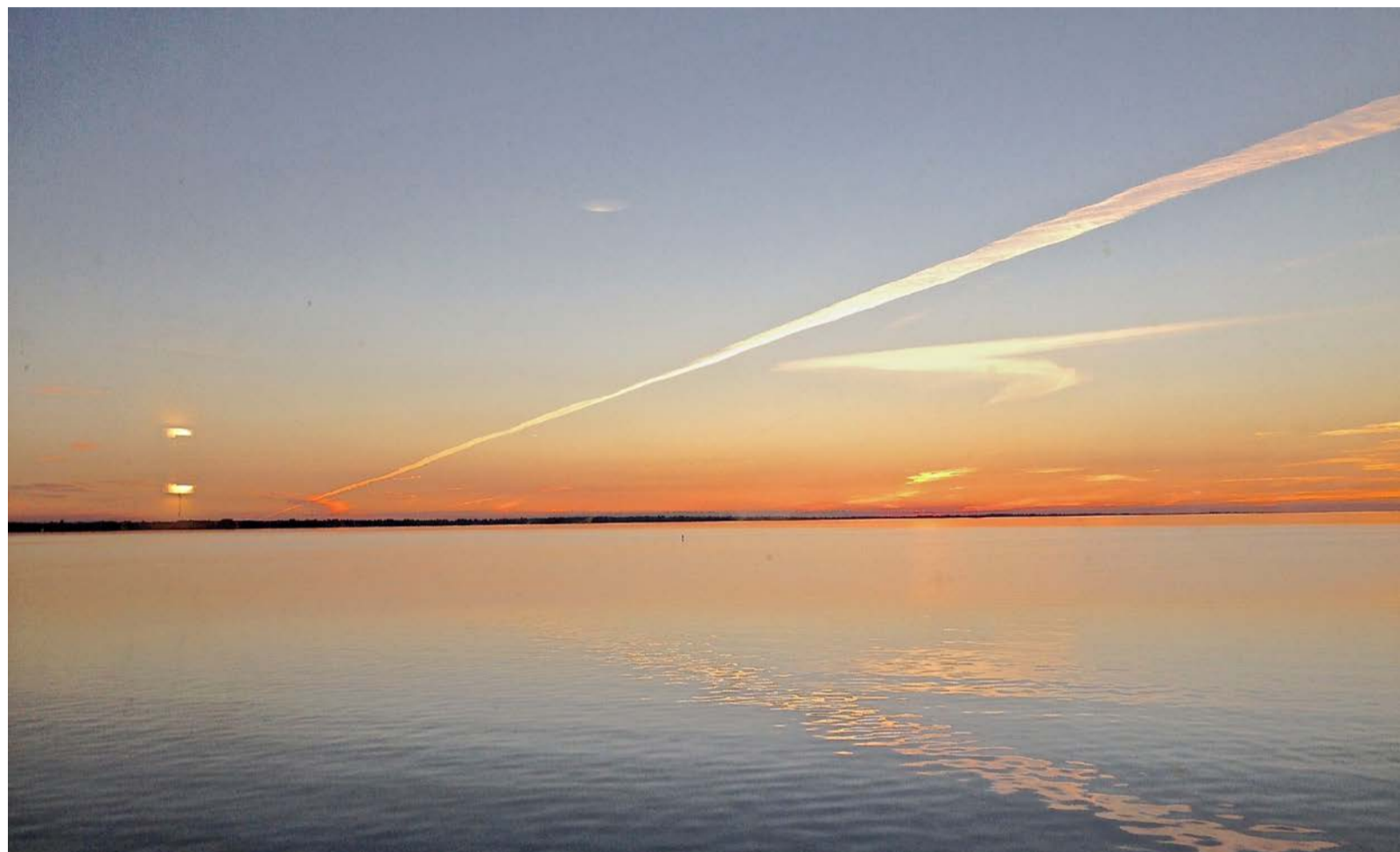
automatisk genereret kvittering for, at avisen har modtaget din mail. Venligst send kun indlæg til én mail-adresse på avisen.
• Fyns Amts Avis ønsker alle læsere en god debatlyst. Skriv med!

Af Viggo Mortensen, Øster Bregninge, Ærø samt Anne Mette Holstein og Finn Slumstrup, Ærøskøbing, - alle tre initiativtagere til Oprør fra Udkanten

FAA-kronikken

Stjerner til provinsen

■ - Vi får et mere rigt og mangfoldigt land, når det forstås, at ganske som storbyen har meget at byde på, så har de mere tyndt befolkede egne det også. Det er blot nogle andre kvaliteter. Det skriver Viggo Mortensen, Anne Mette Holstein og Finn Slumstrup, Ærø i FAA-kronikken. **Billedet:** Solnedgang over Det Sydfynske Øhav. Foto: Anne Mette Holstein.

røvere. Og gjorde det uden voksne, der hele tiden skulle kontrollere, i et paradis for udforskning af nærmiljøet. Magien, kammeraternes påhit, bollerne om eftermiddagen i parcelhuskvarteret, hvor der var stisystemer, man kunne rende rundt i til hinanden uden fare for at blive kørt over.

Dengang børnenes røde kinder ikke levede de voksne nogen tvivl om, at dagen havde haft indhold i børnehøjde. På gårdene og i landsbyerne var der samme ånd. Barndomslandet kunne folde sig ud. Vand var bare vand, kyst var bare kyst - ikke noget specielt, men en del af hele kredsløbet - et element, man kunne drive rundt i på en hjemmelavet tømmerflåde, eller sejle i en gummiplange fra et traktordæk - eller "låne" en lille robåd. Et barndoms-liv, der gjorde stærk, selvstændig, eventyrlysten og kreativ.

Nu bliver erindringen omsat i aktiv handlen. Nu skal nutidens børn opleve det samme. Derfor ser vi den voksende bevægelse og bosætning rundt i landet igen. Karriøren er måske ikke det eneste saliggørende i børnefamilielivet. Måske kan man netop blive et helt menneske ved at have familieliv og arbejde, i stedet for karriere og familieliv, hvor man hele tiden presser sig selv og dermed stresser netop familielivet?

Hvem ved? Under alle omstændigheder er der sket mange ting i løbet af de halvandet år, der er gået siden vi startede. Men politisk er det indtil nu mest forslag og gode hensigtserklæringer. Så der er al mulig grund til at slide videre. At vi fik Den Sydfynske Initiativpris var en kolossal opmuntring. Senest har Den Fynske Banks Fond tildelt os en donation, så vi nu med fortrøstning arbejder frem imod en ny konference den 24. september, hvor vi vil gøre status over de første to års arbejde og udstikke kursen for det kommende arbejde.

Hvis der er noget, det hidtidige engagement har lært os, så er det, at det er et langt, sejt træk at få udviklet et Danmark i balance!

Kronikken er skrevet på opfordring af Fyns Amts Avis' debatredaktion.

Fra vandkanten

Så skete det. Selv Michelin-guiden fik øje på provinsen. Tre gode spisesteder i Vestjylland, på Bornholm og Sydsjælland fik hver en stjerne i den prestigefyldte spiseguide. Det kan være med til at give provinsen fornyet selvbevidsthed. Og det er netop hvad vi har bestræbt os på med Oprør fra Udkanten. Vi ville gerne ændre diskursen, gå imod den evindelige talen udkanten ned og pege på de positive elementer, der knytter sig til livet i udkanten. For dem er der mange af.

Det har fra starten været vigtigt for os at køre på to spor. Ved for det første at pege på de mange politiske fejl, der er blevet begået og som har skævvredet Danmark i katastrofal grad. Og samtidig for det andet vise, hvorledes det gode liv udfolder sig i det landlige Danmark. Vi får et mere rigt og mangfoldigt land, når det forstås, at ganske som storbyen har meget at byde på, så har de mere tyndt befolkede egne det også. Det er blot nogle andre kvaliteter.

”Vi reagerede i sin tid på baggrund af en følelse af, at det var for galt, som der blev talt om udkanten. Så det, vi ville i første omgang, var at ændre den måde, vi taler om hinanden på. Og i det spørgsmål er der vitterligt sket noget.

Da Oprør fra Udkanten. Mulighedernes Land 2.0 den 2. februar fik overrakt Den Sydfynske Initiativpris 2016 var det halvandet år siden vi startede vores initiativ ved en konference i Ærøskøbing i september 2014. Der fik vi formuleret et såkaldt udkantsmanifest, der opregnede en række forhold, som vi mente skulle tages op, hvis man for alvor skulle gøre noget ved den skævvridning af landet, som på det tidspunkt var så åbenbar.

Tildelingen af Initiativprisen var et vidnesbyrd om, at nogle havde fået øje på initiativet og syntes godt om det. Det er vi selvfølgelig taknemmelige for. Men det gør os også ydmyge. Vi har holdt en konference, udgivet en bog, oprettet en levende hjemmeside (www.oprørfraudkanten.dk), markeret os på Facebook og YouTube og skrevet blog og debatindlæg samt holdt utallige foredrag. Når det har haft en vis gennemslagskraft, skyldes det ikke så meget vores eventuelle fortjenester, men snarere at vi med disse aktiviteter har været med til at give stemme til en dybtliggende frustration i folkedybet. Danskerne er i stigende grad på det

rene med, at den grasserende centralisering truer samfundets sammenhængskraft. Og at det derfor er nødvendigt at slå ind på en anden kurs mod et mere mangfoldigt Danmark.

Og vi, der bor i udkanten, ved hvor mange gode kræfter, der er i folket. Vi kender til alle de initiativrige ildsjæle, der sætter et væld af gode og behjertede initiativer i søen trods de hårde odds, som de ulige rammevilkår betyder.

Har vi nået det vi ville? Vi reagerede i sin tid på baggrund af en følelse af, at det var for galt, som der blev talt om udkanten. Så det, vi ville i første omgang, var at ændre den måde, vi taler om hinanden på. Og i det spørgsmål er der vitterligt sket noget. Den shitstorm, som Lolland blev udsat for med serien "På røven i Nakskov" og som Langeland også fik sit skvulp af med Politikens billedserie, blev effektivt imødegået af en lovestorm, hvor de lokale viste deres kærlighed til deres by og opbakning til deres egn. Men disse episoder var også med til at vise afstanden fra landsdækkende medier til lokalsamfundene. En afstand, som fortsat er mærkbar. Da TV og Politiken kom til møde med de berørte, var det karakteristisk, at mediefolkene havde svært ved at se problemet. Men resultatet er alligevel, at den måde vi taler om hinan-

den på er under forandring. Det er ikke alene vores fortjeneste. Mange andre har fået øjnene op for udkantens herligheder.

Senest er der blevet sat fokus på kulturlivet i udkanten. "Provinsen er et kulturforbillede" lyder overskriften på en artikel i Berlingske, der beskriver, hvordan kulturarbejdere i provinsen tilsyneladende kan få mere ud af kulturkronerne. Hvilket også er nødvendigt, for kravene til kultur, oplysning og underholdning også på de små steder, vokser. Og det kræver både knofedt og ansvarsfølelse af de involverede.

Samtidig synes denne udvikling inden for sprogbrug og kultur at blive understøttet af et ændret bosætningsmønster. Nu sker der igen udflytning til landet. Nettotilflytningen til København er stoppet. Og det er nu også børnefamilierne, der flytter. Forklaringen er nok den enkle, at stadig flere unge familier vil have mere fred og ro og et liv mere i pagt med naturen.

Vi er nemlig nået dertil, hvor de unge, som efter endt uddannelse begynder at etablere sig i børnefamilier, tør huske deres egen opvækst i provinsen. Barndommens frie, naturlige omgang med naturen, naboerne, skolen i nærmiljøet, kammeraterne. Dengang man drev rundt på mark og i skov, snittede pile og legede